

Lillekopli paisu likvideerimise kavatsus

a) Lillekopli paisu likvideerimise eesmärk;

Lillekopli paisu (PAIS027090) likvideerimise eesmärgiks on parandada kalade rändetingimusi ja sealhulgas Hädemeeste jõe kesist seisundit Pärnu maakonnas, Hädemeeste vallas, Arumetsa külas Hädemeeste jõel (VEE1151500) asuval Lillekopli paisul.

Hädemeeste jõe ülemjooks on veevaeguse tõttu suurematele suguküpsetele jõforellidele püsielupaigaks vähesobiv, seal võib eeldada vaid üksikute isendite esinemist. Samas sobib jõe ülemjooks hästi forellile sigimis- ja noorjärkude kasvualaks. Sigimise edukuse ja taastootmise kudealadel määrab aga eelkõige meriforelli jõudmine kudealadele¹.

Tegevuste kirjeldus:

Asukoht:

Lillekopli pais asub Hädemeeste jõel, Pärnu maakonnas, Hädemeeste vallas, Arumetsa külas eramaaomandi maaüksustel Lille (katastritunnus: 21301:004:0006) ja Kopli (katastritunnus: 21301:004:0031) ning munitsipaalomandi maaüksusel Arumetsa-Kleini teel (katastritunnus: 21301:001:0225).

Joonis 1. Lillekopli paisu asendiplaan.

¹ Järvekül, R. (2022). Ihtüoloogilised järeluuritud Hädemeeste jõe ülemjooksul (riigihange 232814, osa 1). Tartu.

b) ülevaade töödega mõjutatud alale jäävatest eesvooludest ja muust infrastruktuurist;

Lillekopli pais asub riigi poolt korras hoitaval ühiseesvoolul nimega Häädemeeste jõgi (maaparandussüsteemi kood 6115150020000) ning paisust alla voolu on jõe vasakkaldal maaparandussüsteemide reguleeriv võrgu ala Kleini (maaparandussüsteemi kood 6115150020040). Objekt asub Arumetsa-Kleini teel (2130008).

c) ülevaade objektist ning paikvaatluse (16.07.24) pildid;

Häädemeeste jõe veekogumi koondseis on hinnatud kesiseks nii looduslike kui inimtekkeliste paisude tõttu ning Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027 eesmärgiks on aastaks 2027 saavutada Häädemeeste jõe seisundiks hea.

Kavandatud töödega asendatakse amortiseerunud binokkeltruup uue truubiga ning kõik paisuga seotud konstruktsioonid eemaldatakse. Jõe ületamise võimalus taastatakse samaväärse rajatisega kui kavandatavatele töödele eelnenud ajal. Looduslik jõesäng taastatakse objekti ulatuses.

Joonis 2. Vaade läbi truubi ülesvoolu Lillekopli paisule 16.07.24 (Autor: Anett Reilent).

Joonis 3. Lillekopli pais 16.07.2024 (Autor: Anett Reilent).

Joonis 4. Lillekopli pais 5.03.2024 (Autor: Ants Animägi).

d) eel hinnang, kuidas paisu likvideerimine võib mõjutada tulundusmetsa, eramaid, infrastruktuuri, kaitseväärtusi, ettevõtteid.

Mõju tulundusmetsale: mõju tulundusmetsale puudub.

Mõju eramaadele: Lillekopli paisu likvideerimine mõjutab eramaaüksust Lille (katastritunnus: 21301:004:0006) ja Kopli (katastritunnus: 21301:004:0031). Kõik tööd kooskõlastatakse eramaade omanikega.

Mõju infrastruktuurile:

Lillekopli pais ning Häädemeeste jõgi on planeeritavate töödega seotud asukohas arvel riigi poolt korras hoitava ühisesvooluna ning asub munitsipaalomandi maaüksusel, mistõttu kooskõlastatakse planeeritavad tööd Põllumajandus- ja Toiduametiga ning kohaliku omavalitsusega.

Mõju kaitseväärtustele:

Kavandatud tegevus mõjub positiivselt meriforelli võimalikule pääsemisele Häädemeeste jõe ülemjooksul paiknevatele koelmualadele.

Kavandataval tegevusel puudub negatiivne mõju kaitsealustele liikidele ja elupaikadele.

Ehitus-lammutusaegsed keskkonnahäiringud on lühiajalised ning töökorraldusega leevendatavad.

Forelli elutingimuste parandamise eeluuringu raames registreeritud rändavatele kalaliikidele (jõesilm, forell)² on kavandataval tegevusel on positiivne mõju.

Mõju ettevõtetele: mõju ettevõtetele puudub.

² Malm, M. & Järvekülg, R. (2020). Eeluuring forelli elutingimuste parandamiseks Häädemeeste jõe ülemjooksul. Tartu.